

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI

Lausunto

Valtionvarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto
valtiovarainministerio@vm.fi

Asia: **Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kirjallinen lausunto valtioneuvoston asetuksesta valtionavustuksesta sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuvien kustannusten ja alijäämän kompensointiin**

Viite: VN/13869/2020

Valtiovarainministeriö on 9.6.2020 lähettämällään sähköpostilla pyytänyt Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä lausuntoa Valtioneuvoston asetuksesta valtionavustuksesta sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuvien kustannusten ja alijäämän kompensointiin 30.6.2020 mennessä.

Vuoden 2020 lisätalousarviossa esitetään sairaanhoitopiireille kohdennettavaksi suoraa taloudellista tukea 200 milj. euroa. Tuki on tarkoitus myöntää valtionavustuksena, jonka myöntöperusteista annetaan erillinen, nyt lausuttavana oleva aset.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yliopistosairaaloiden toukokuussa 2020 tekemän arvion mukaan sairaanhoitopiirien negatiiviset taloudelliset vaikutukset koronaepidemian varautumisesta ja hoidosta olisivat noin 640 miljoonaa euroa. Esitetty suora tuki kattaisi siis vain vajaan kolmasosan koronaepidemian taloudellisista vaikutuksista. Sairaanhoitopiirit ovat toimineet tiiviissä sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa koronaepidemian hoidossa, joten tehdyt toimenpiteet ovat valtakunnallisia ja ovat myös valmiuslakiin ja ministeriön ohjaukseen perustuvia.

Yliopistosairaanhoitopiireillä on lisäksi ollut vaativa koordinoiva rooli erityisvastuualueillaan, joten kustannuksiakin on syntynyt niille keskimääräistä enemmän, ja lisäksi yliopistosairaanhoitopiirit ovat valmistautuneet hoitamaan ja hoitaneet erityisvastuualueiden vaikeimmin hoitoa tarvitsevat potilaat. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on lisäksi auttanut Ahvenanmaan keskussairaalaan lääkäreiden saannissa, kun rajat Ruotsiin suljettiin. Yliopistollisille sairaaloille ja yliopistosairaanhoitopiireille on lailla säädetty omaa jäsenkunta-aluettaan laajempi erityisvastuualueen väestövastuu ja ne em. syystä palvelevat laajasti myös muita kuin omien jäsenkuntiensa asukkaita. Yliopistosairaanhoitopiirien kapasiteetti on tästä syystä

taloudellisesti kalliimpaa. Yliopistosairaanhoidopiirien laajempi väestövastuu on välttämätöntä huomioida kriisinhoidon kustannusten aiheuttamisperiaatteen mukaisessa rahoituksen jaossa.

Tukea tulisikin lisätä huomattavasti, ja kohdentaa se suoraan sairaanhoidopiireille, erityisesti yliopistosairaanhoidopiireille. On tärkeää huomata, että koronapandemia on vaihdellut erittäin merkittävästi eri puolilla maata, mutta valmistautuminen ja ministeriön ohjeistus on ollut valtakunnallinen koskien kaikkia samalla tavalla. Tästä syystä jakoperusteita on kohdennettava ja painotettava yliopistosairaanhoidopiireihin eikä vain tehohoitopäiviin perustuen. Lisäksi tukea myönnettäessä tulee huomioida, että sairaanhoidopiirien laskutusjärjestelmät eroavat huomattavasti, ja täten myös koronaepidemian taloudelliset vaikutukset tulojen muodostumiseen. Joillakin sairaanhoidopiireillä on ns. kiinteä kuukausilaskutus. Näillä sairaanhoidopiireillä ei ole tapahtunut vastaavaa tulojen romahdusta, kuten niillä sairaanhoidopiireillä (esim. Varsinais-Suomen sairaanhoidopiiri), joissa on ajantasainen, käytön mukainen ja suoriteperusteinen laskutusmalli. Edelleen, sairaanhoidopiirit ja hyvinvointikuntayhtymät ovat olleet ja ovat hyvin erilaisessa tilanteessa ja tästä syystä tukea pitää kohdentaa erityisesti sairaanhoidopiireille ja koronapandemian vaikutuksiin erikoissairaanhoidossa.

Sairaanhoitopiirit tulevat tekemään merkittävän (400-500 miljoonan euron) alijäämän vuonna 2020 lisätalousarviossa mainitun suoran tuen jälkeenkin. Mikäli sote-uudistus toteutuu esitetysti vuoden 2023 alussa, tulisi sairaanhoidopiirien ja niiden jäsenkuntien maksaa syntynyt alijäämä kahden vuoden aikana nykylainsäädännön mahdollistaman neljän vuoden sijaan. Tämä on kuntien taloudellinen tilanne huomioiden mahdotonta. Myös tämän takia suurempi valtion suora tuki on välttämätön.

Turussa 24.6.2020

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI

Matti Bergendahl
sairaanhoitopiirin johtaja